

VA DE LENGUA

per Aitor Carrera

Professor de lengua e
lingüística occitanes ena
Universitat de Lhèida

Deluns, dimars, dimèrcles o dimècres

Es nòms des dies dera setmana amaguen causes interessantes. Se vos i fixatz, veiratz qu'en aranés toti comencen per *di-* exceptat eth prumèr: de *dimars* a *dimenge* qu'an toti *di-*, mès per contra i a *deluns*. Totun, se traessam era frontèra e mo'n vam en Sent Biat enteneram *diluns*, un aute còp damb *di-*. Per qué i a *de-* en lòc de *di-* en aranés? Qu'ei simple: per ua petita alteracion fonetica. Ua *i*, quan ei deuant d'ua auta *i* o ben d'ua *u*, se pòt convertir en e. I a fòrça gent que non *visiten*, mès *vesiten*. N'i a d'au-ti que non coneishen era *bicicleta*, mès era *becicleta*. E n'i a que non compden en *milimètres*, mès en *melimè-tres*. Evidentaments cau escriuer *vi-*

sitar, bicicleta o milimètres, mès era representacion *deluns* en compdes de *diluns* ei ben arraïtzada ena es-critura locau. *Deluns*, donques, qu'ei ua deformacion de *diluns*.

Enes vocabularis o diccionaris que se publiquen a compdar d'ara, donques, que serie bon qu'apareguesse *diluns*, aumens ath costat de *deluns*. Dera madeisha manèra que, per exemple, serie bon qu'apareguesse *dimècres* ath costat de *dimèrcles*. *Dimècres* qu'ei ua forma naut-aranesa que non ei cap de catalanisme.

Qu'ei era forma majoritària en occi-tan, e tanben en occitan de Gasconha, a on tanben existís minoritàriaments *dimèrcs* en punts occidentaus, e eth

dimèrcles aranés (que se repetís en endrets de Coserans). *Dimècres* qu'apareish ja en Luishon, e ué se ditz tanben en canton de Sent Biat mau-grat que s'i auie dit *dimèrcles* i a pas guaire. De *DIMERCURIS en gesquec **dimèrcres*, e aqui que i aguec dues solucions possibles. Era prumèra qu'ère de cambiar **dimèrcres* en *di-mèrcles*, e convertir era segona èrra en ua èla: coma en toponim Saga-lièra de Begós, qu'ei originàriaments **Sa Garièra*, "era garièra". Era sego-na solucion consistie simplaments a eliminar era prumèra èrra: **dimèrcres* > *dimècres*. Coma en *Betren*, qu'abans ère *Bertren*.

Exacte: coma eth pòble comengés.

www.pageseditors.com
ed.pages.editors@cambrescat.es

Pagès editors

Garona
Llibres
en aranés

Libres en occitan dera Val d'Aran

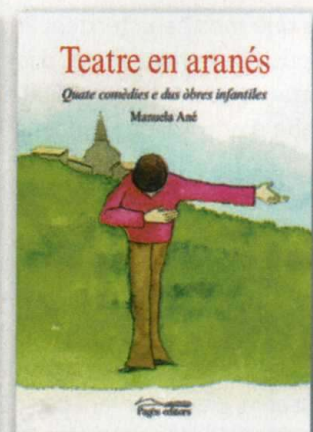
**Gramatica
aranesa**
Aitor Carrera

**Letres
deth país**
Diuèrsi autors

**Er estudi
ena memòria**
Jusèp Loís Sans

**Teatre en
aranés**
Manuela Ané

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida - Tel. 973 23 66 11- Fax 973 24 07 95